

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Alia illustria exempla eorum, qui Præceptores suos honoraueru[n]t.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

eum splendore magnifico confidentes, Arsenium autem inter docendum eis astantem reperit. Qua de causa Imperator indignatus, cum illos insignibus principalibus nudauit, tum sempiterna memoria dignum, & uere imperiale illud uerbum est prolocutus: Si tales se præbaturi essent, ut moris uitamq; suam ad disciplinam & leges Dei componerent, propensum & illum fore, ut eis Imperium in manus tradat, ad ciuium & subditorum commodum & utilitatem accommodatum: si minus, condicibilius eis esse dixit, ut sic priuatim uitam exigent, quam doctrina nulla cum periculo imperarent. In hunc modum Theodosius filiorum suorum Præceptorem Arsenium honorauit. Quid autem fecerit alter discipulorum, diuina prouidentia regente, sic pergit narrare Nicephorus. Sed grauis ea prouincia Arsenio uisa est, qui cura eiusmodi odisset, & à talibus turbis & tumultibus alienissimus esset. Proinde Deum est precatus, ut honesta præberetur causa, qua à presentibus liberaretur uinculis. Et Deus breui id fecit. Admisit delictum quoddam Arcadius: quod quia impunitum relinquere non potuit, feruillimum coercens Arsenius castigauit. Atque ille factum id tamquam iniuriam agrè ferens, mortem ei est molitus. Consilium id clam ceptum ubi Arsenius resciauit, insolenti illo uestitu reiecto, quam primùm in Scutum se contulit, & cælitus ad se delatam uocem audijt: Arseni, tumultus fuge, & saluabere. Et, uiuente quidem Theodosio, latuit. Postquam autem Arcadius ad Imperium peruenit, Angelicam eum consecrari uiam innotuit. Proinde Imperator ad eum scribens, cum precationem benedictionemq; eius, tum peccati gratiam ab eo petijt. Eisdemq; ut Aegypti totius tributum pauperibus præberet, permisit. Sed hoc ille non recepit. Ita Arcadius discipulus, prius ingratus, postea, quantum Arsenio deberet, agnoscens, Præceptorem suum honorauit.

IV.

Petr. Matth
lib. i. hist.
Gallic.

Anton. Bon.
In lib. i. De
ead. q.

Magnis & alij Principes honoribus Magistros suos sunt uenerati. Hadrianum Præceptorem suum Carolus V. post varia atque magna beneficia in eum collata, sua commendatione ad Pontificatum promouit. Imitatus est parentem filius rex Philippus II. qui Præceptori suo Ioanni Martini, post complures alios honores exhibitos, Ecclesiæ Hispanicæ Primatum contulit. Matthias Coruinus Vngariæ rex Ioannem Vicesum Varadiensem Episcopum, Præceptorem suum amplissimo illo ditissimoque Comitatu perpetuo donauit: ac demum etiam ad Strigonienlis Episcopatus digni-

tatem

tatem eum euexit. De Ioannis Damasceni erga viuum Magistrum obseruantia, in vita eius memorat Surius. De Ioannis Quirini in defunctum Benedictum Primulum Præceptorem suum sepeliendum honorificentia refert Egnatius. Quantum Clotarius Gallorum Rex filio Dagoberto, ob iniuriam Sadragesillo Pædagogo suo illatam iratus fuerit, memorat Robertus Gaguinus. Quam demissè necessariam quodammodo absentiam à concione Præceptoris sui deprecata sit S. Elisabetha Regis Vngariæ filia, narrat Iacobus Montanus. Sed his omnibus omiſſis, non omittam in exemplum superborum iuuenum, atque Præceptoribus suis non modò non parentium, sed etiam contraria quæque audentium, recensere factum iuuenis æterna memoria commendandi. *Balduinus Hannonia Comes, qui Philippi comitis Flandria sororem Theodorici filiam in uxorem duxit, vir fuit non minùs virtutibus, quàm maiorum nobilitate illustris. In primis enim præclara non in parentis modò, sed etiam in præceptores fuit obseruantia. Illorum siquidem mandatis, ita parebat, ut ne lacum quidem (ut aiunt) unguem ab ijs discederet, neque vel minimam aut offensionis, aut iracundia ansam parentibus præberet. Præceptoribus verò tantum deferebat, eosq; cen parentes venerabatur, quòd sentiret scilicet non minus se Præceptoribus debere, quàm parentibus: ab his siquidem bene esse, ab illis autem, ut bene viueret, acceperat. Itaque iam factus equus, accidit, ut quodam die, quo Christianis lege Ecclesiastica ab altera corporis refectione abstinendum erat, apud quosdam esset, ubi ipso inscio erat etiam præceptor eius, & ore in equitando concitasset, cum lupum piscem mensa appositum dentibus attigisset, mox Præceptor ad primum bolum rursim emittit, quam Balduinus agnoscens, veluti pudibundus bolum sumptum ore eiecit dicens: Haud mihi salubris est piscis iste. Sicq; inde in cubiculum recessit, ubi tam propter Ecclesie mandatum, quam propter Præceptoris reuerentiam, totam insequentem noctem, licet magna fame pressus, abstinnit. Audiant hoc discipuli illi, quos nulla Magistri autoritas è ganeis potest abstrahere, neque à comestationibus & poculis absterrere. Præceptor, quemadmodum obedientiâ honoratur; ita peruicaciâ discipuli contemnitur; atque ut, illo absente, puerum insolescere leuioris est culpæ, ita iam iam illo imminente, vel præsentem, idem facere, est superba mentis & indomita argumentum. Quidam.*

Sur. 6. Maij.
in vita eius
cap. 18.
Egnat. lib. 5.
cap. 2.

Robert, Ga-
guin. lib. 3. de
gestis Franci
sub Clotario.
Paul. Emil.
lib. 1.
Iac. Montan,
Spirensis: in
vita S. Elisa-
bethæ c. 6.
Ex 3. volum.
Annal. Han-
non. c. 89.

etsi mali, tamen oculos adhuc magistri verentur, gnari scilicet dextrum pedem in calceo, sinistrum in pelui ponere; qui nondum omnino perierunt, quia illis saltem pudor non periit. Qui autem etiam podoniptum non admittunt, veroque pede manent inquinati.

V.

3. Honor debetur senectuti. Si enim parentes, si præceptores sunt honorandi, meritò & senes honorantur, qui sunt instar parentum, atque instar præceptorum. Parentum instar esse, ostendit modus loquendi, quo seniores à iunioribus, ac rursus iuniores à senioribus vel *Patres*, vel *Filij* appellantur; & apud Romanos, senatores *Patres conscripti* solebant nominari. De Esseni Philo ait: *Reuerentia erga seniores & cura talis est, qualis esse potest Germanorum liberorum erga parentes.* Apud Plutarchum Teleclitus

Plutarch. in Lacon.

rogatus, quare Spartani iuniores senioribus assurgerent? respondit: *Eò id fieri, ut assueti hoc honoris deferre alienis, tantò magis verentur parentes.* Elle autem instar Præceptorum senes, experientia & prudentia multis annis comparata docet; *corona senum multa peritia.* itemque: *Non te prætereant narratio seniorum: ipsi enim didicerunt à patribus suis: quoniam ab ipsis discis intellectum, & in tempore necessitatis, dare responsam.* Itaque iuuenum est, gerere se coram senibus, tamquam discipulos coram magistris. Et quia magistrorum est, docendo in cathedra sedere, discipulorum verò eis

Eccli. 24. 8.
Eccli. 8. 11.

astare, atque auscultare, quemadmodum supra vidimus à Theodosio iustos esse filios eius Arsenio astare; idcirco, ut Aristoteles

Aristot. lib. 9.
Ethic. cap. 2.
Plato dial. de legibus.

vult, *omni seniori pro ætate honor reddendus est, assurgendo, & seorsum cedendo;* quòd etiam fieri iussit Plato. Hunc honorem ipsæ etiam tribuendum monet sapientia eorum, magistratu digna. *In manu artificum opera laudabuntur, & princeps populi in sapientia sermonis sui, in sensu verò seniorum verbum.* *Consilium, ratio, sententia, constant in senibus,* ait ille, *qua nisi in illis essent, summum consilium multæ res nostri non appellassent senatum.* Nimirum, ut Ovidius canit,

Eccli. 9. 24.
Cic. lib. de senect.

A senibus nomen mihi senatus habet;

quemadmodum ἀπὸ τῶν γερῶν, apud Spartanos, γερῶν, quæ erat magistratus regi assidens. Et bene agitur in omni communitate, vbi seniores in consilium adhibentur; pessimè, vbi rex puer est, & pueros, aut iuuenes habet consultores, qui probatos maio-

Eccles. 10. 16.

rum